

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

شماره چاپ:

شماره گزارش:

دوره نهم - سال اول

تاریخ چاپ

گزارش کمیسیون انرژی

در خصوص بحران اخیر قطعی آب، برق و مخابرات
در استان خوزستان

ماده (۴۹) آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی

معاونت نظارت

اداره کل امور کارشناسی نظارت

بسمه تعالی

شماره : ۹۹۸۹۶

تاریخ : ۱۳۹۵/۱۲/۰۹

هیأت رئیسه محترم مجلس شورای اسلامی

با سلام و تحیت؛

مستند به تبصره (۱) ماده (۴۹) آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی
به پیوست گزارش کمیسیون انرژی در خصوص بحران اخیر قطعی آب، برق و
مخابرات در استان خوزستان جهت قرائت در صحن علنی ایفاد می گردد.

فریدون حسنونند

رئیس کمیسیون انرژی

گزارش کمیسیون انرژی در خصوص بحران اخیر قطعی آب، برق و مخابرات در استان خوزستان

مستند به تبصره (۱) ماده (۴۹) آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی

گزارش پیش رو در چهار قسمت شامل؛ مقدمه، طرح مسأله، شرح حادثه، جمع‌بندی و ارائه پیشنهادات تهیه و تقدیم نمایندگان محترم می‌گردد.

مقدمه :

وضعیت نامناسب زیرساختهای آب، برق و مخابرات استان خوزستان نشأت گرفته از فاکتورهای متعدد و عدم توجه کافی بمنظور آسیب‌شناسی و رفع موانع و مشکلات مرتبط در ادوار مختلف، سرانجام منجر به بروز بحران در بهمن ماه امسال شد. کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی در راستای ایفای وظایف نظارتی خود، با تشکیل کمیته ویژه‌ای، اقدام به بررسی علل و زمینه‌های ایجاد بحران و ریشه‌یابی مسأله نمود که گزارش کامل آن به سمع و نظر هیات رئیسه محترم، همکاران و ملت شریف ایران می‌رسد؛

استان خوزستان متشکل از اقلیم کوهستانی، نیمه‌خشک و خشک است که با نگاهی به وضعیت نقشه‌های توپوگرافی، می‌توان دریافت که بیش از ۷۰ درصد منطقه در وضعیت اقلیمی خشک و نیمه‌خشک قرار دارد. باید توجه داشت که در مقیاس جهانی، خاورمیانه جزء مناطق خشک و نیمه‌خشک محسوب شده و میزان بارندگی آن از یک سوم متوسط جهانی کمتر است. در کنار وضعیت اقلیمی، عوامل دیگری

طی سالیان گذشته منجر به بروز پدیده ریزگردها و گرد و غبار در استان شده است و بنا به دلایلی که در ادامه بدان‌ها اشاره خواهد شد، این وضعیت شدت پیدا کرد که همین امر علاوه بر آلودگی محیط زیست، از طریق قطع برق، آب و مخابرات در اکثر نقاط شهری استان منجر به بروز اختلال در زندگی روزمره مردم و بحران در منطقه شد.

طرح مسأله :

وقوع پدیده ریزگردها از ۳ منشأ سرچشمه می‌گیرد؛

الف- منشأ داخلی

کانون‌های داخلی تولید ریزگرد در استان خوزستان در بخش‌های غربی، جنوبی و جنوب شرقی در این استان قرار گرفته‌اند که دارای اقلیم فراخشک و خشک و اراضی بایر وسیع هستند. کانون‌های داخلی که منشأ توفان ریزگرد در خوزستان هستند دارای مساحتی حدود سیصد و پنجاه هزار (۳۵۰۰۰۰) هکتار هستند و از شرق، جنوب شرق اهواز تا غرب هندیجان در جنوب شرقی استان گسترش دارند. در غرب این استان نیز بخش‌های خشک شده تالاب هورالعظیم در غرب هویزه و نواحی پیرامون آن و همچنین بخش‌هایی از شمال خرمشهر نیز جزء مناطق منشأ گرد و غبار محسوب می‌شوند. در بیشتر این پهنه‌ها، کاهش رطوبت سطحی و شور شدن زمین در نتیجه نفوذ آب‌های زیرزمینی به وضوح دیده می‌شود. نفوذ آب‌های زیرزمینی در نتیجه خاصیت موئینگی و تبخیر آن در سطح، سبب تبلور نمک در فضای خالی بین ذرات

خاک و متلاشی شدن بافت خاک شده است به گونه‌ای که در بسیاری از نقاط، بخش سطحی خاک به عمق ۵ تا ۱۰ سانتی‌متر به شدت مستعد فرسایش بادی شده‌اند. در مجموع این نقاط در قالب ۷ محدوده با ویژگی‌ها و مختصاتشان قابل تقسیم‌بندی هستند:

۱. ناحیه جنوب غرب هویزه
۲. ناحیه شمال و شرق خرمشهر
۳. ناحیه شرق اهواز
۴. ناحیه جنوب و جنوب شرق اهواز
۵. محدوده بندر امام- امیدیه
۶. محدوده ماهشهر- هندیجان
۷. محدوده شرق هندیجان

شناسایی کانون‌های تولید ریزگرد در استان بر اساس نوع کاربری اراضی می‌تواند در ارائه راهکارهای مقابله با این پدیده و پیشگیری از ایجاد کانون‌های جدید مؤثر باشد. کانون‌های داخلی تولید توفان‌های گرد و غبار ریزگرد بر اساس نوع کاربری به ۵ دسته زیر قابل تقسیم‌بندی هستند:

۱. مراتع تخریب‌شده

مساحت این مراتع دویست و پنج هزار و دویست و هشتاد و هشت (۲۰۵۲۸۸) هکتار است. اجرای برخی طرح‌های عمرانی نظیر خطوط حمل و نقل (راه‌آهن، جاده‌های

بین شهری و بین روستایی، جاده‌های مختص چاه‌های نفت) و خطوط انتقال گاز و ... در مراتع سبب گردید دسترسی طبیعی بخشی از عرصه مراتع به آب قطع گردد و مراتع تخریب شوند.

۲. اراضی کشاورزی دیم رها شده

مساحت این گونه اراضی پنجاه و شش هزار و دویست و پنجاه و سه (۵۶۲۵۳) هکتار است. این اراضی زمین‌های کشاورزی دیم هستند که به دلیل خشکسالی‌های اخیر بدون کشت رها شده‌اند.

۳. اراضی بدون پوشش

اینگونه اراضی دارای مساحت چهل و پنج هزار و دویست و پنجاه و شش (۴۵۲۵۶) هکتار هستند که بخش عمده‌ای از کانون‌های تولید ریزگرد را در بر می‌گیرد و تقریباً در تمامی بخش‌های مناطق تولید ریزگرد مانند جنوب و جنوب شرق و شرق خرمشهر و اطراف تالاب هورالعظیم پراکنده شده است. این اراضی در واقع زمین‌های بایر هستند که در فصول آبی با سیلاب‌های رودخانه‌های همجوار پوشیده و مرطوب می‌شوند. در تشدید وضعیت نامناسب اینگونه اراضی علاوه بر کاهش بارندگی در سال‌های اخیر، احداث سدها در بالادست رودخانه‌ها و برداشت بی‌رویه آب از یک سو و احداث بندهای خاکی و مهار بیش از حد آب‌های سطحی از سوی دیگر سبب خشک شدن و شوری تدریجی این مناطق و تبدیل آن به کانون‌های ریزگرد شده است.

۴. تالاب‌ها، آبگیرها و نواحی مرطوب خشک شده

بستر تالاب‌ها، آبگیرها و نواحی مرطوب مرکز دشت‌ها به دلیل این که از رسوبات دانه‌ریز رسی تشکیل شده است، در صورت خشک شدن از پتانسیل بالایی برای تولید ریزگرد برخوردار هستند. بخش‌های جنوبی و خشک شده تالاب هورالعظیم، تالاب خشک شده هندیجان در حد فاصل بندر ماهشهر- هندیجان، آبگیرهای خشک شده مسیر ماهشهر- امیدیه و آبگیرهای انتهای رودخانه کویال در شرق و جنوب شرق اهواز (شمال شرق تالاب شادگان) از این گونه مناطق هستند. مساحت این گونه اراضی و کانون‌های انتشار سی و نه هزار و دویست و بیست و شش (۳۹۲۲۶) هکتار هستند.

۵. اراضی کشاورزی آبی رها شده

اینگونه کانون‌ها دارای مساحتی بالغ بر دو هزار و چهارصد و شصت و سه (۲۴۶۳) هکتار هستند و در بخش‌های شمال و شمال شرق هندیجان و جنوب شرق اهواز و در اراضی کشاورزی آبی توسعه پیدا کرده‌اند.

کانون‌های اینچینی به دلیل عدم برنامه‌ریزی مناسب توسط وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی و نیرو در امر بهره‌وری منابع آب، استفاده از منابع آب‌های سطحی و نرسیدن آب کافی به این بخش‌ها اتفاق افتاده است. این پدیده باعث کاهش تولید محصولات کشاورزی و در نتیجه کاهش درآمد کشاورزان و انگیزه آنان در کشت و کار شده است.

همه این موارد، در مجموع ۹/۵ درصد منشأ ریزگردها را شامل می‌شود که بخش اعظم آن به سوء مدیریت و عدم توجه به همه مؤلفه‌های توسعه پایدار در فعالیت‌های سازمانی بخش‌های مختلف مربوط می‌شود.

ب منشأ خارجی

به طور کلی بررسی آماری توفان‌های روی داده در دوره ده‌ساله اخیر در ایستگاه اهواز نشان می‌دهد که ۸۴/۲ درصد از این توفان‌ها منشأ خارجی، ۹/۵ درصد منشأ داخلی و ۶/۳ درصد منشأ مشترک دارند. البته لازم به ذکر است که اثر وزنی و غلظت توفانهای با منشأ داخلی بسیار بیشتر از توفانهای دارای منشأ خارجی است.

مطالعات سال‌های اخیر در مورد شناسایی کانون‌های خارجی تولید ریزگرد نشان می‌دهد که ۵ ناحیه کانون و منشأ خارجی ریزگرد بر اساس اولویت بشرح ذیل است:

۱. شمال غرب عراق و شرق سوریه (دو طرف رود فرات)
۲. تالاب‌ها و زمین‌های خشک شده جنوب عراق (بین‌النهرین)
۳. زمین‌های اطراف و شمال دریاچه تارتار در عراق.
۴. زمین‌های غرب عراق (استان الانبار) و شرق سوریه (استان هاموس)
۵. مناطق مرزی شمال عربستان و شرق اردن

علل اصلی منشأهای خارجی در مناطق فوق را می‌توان در کاهش ورودی آب شط‌العرب (اروند رود) با ساخت سد آتاتورک ترکیه بر روی رودخانه فرات (۱۲ برابر

حجم سد کارون)، کاهش ۱۰۰ میلیارد مترمکعبی آب ورودی به خلیج فارس با احداث سد هایی در ترکیه، سوریه و عراق، ۴۰ سال جنگ در منطقه خاورمیانه و بحران های متعدد ریشه یابی کرد.

ج - تغییرات اقلیمی

طی سال های مختلف، تغییرات اقلیمی ناشی از گازهای گلخانه ای، منجر به ازدیاد درجه حرارت محیط خوزستان به میزان ۱/۲ درجه سانتیگراد شده که همین امر منجر به خشک شدن بیشتر نقاط دشت خوزستان شده است.

با عنایت به عوامل فوق می توان دریافت که مطابق اطلاعات فنی و مستندات دریافتی، منشأ گرد و خاک خوزستان در طول ۱۰ سال گذشته بیشتر منشأ خارجی داشته و مرتبط با کشورهای عراق، سوریه، اردن و عربستان بوده است. از سال ۲۰۰۱ لغایت ۲۰۱۱ تعداد ۵۲۹ توفان مستقل روانه مرزهای غربی کشور شده است که ۱۴۳ توفان با شدت گرد و خاک زیاد، ۲۱۴ توفان با شدت کم و ۱۷۲ توفان با شدت متوسط برآورد شده و در مجموع، این توفان ها از ۲۴۴ کانون مجزا نشأت گرفته اند.

مجموع این عوامل باعث گردیده است که استان خوزستان با پدیده گرد و غبار که در گذشته مواجه بوده است، امروز با شدت بیشتری روبرو باشد.

شرح حادثه :

مجموعه تحولات فوق‌الذکر باعث گردید که غلظت ریزگردها در فاصله سال‌های ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۵ تغییر محسوس و قابل توجه‌ای یابد و از ۲۰۰۰ میکروگرم در متر مکعب در سال ۱۳۸۰ به ۱۰ هزار میکروگرم در متر مکعب در سال ۱۳۹۵ افزایش یابد. این ذرات معلق شامل ترکیبات منیزیوم، آلومینیوم، آهن و فلزات سنگین است. در حال حاضر دستگاه‌های سنجش غلظت ریزگرد سازمان حفاظت محیط‌زیست قابلیت اندازه‌گیری گرد و غبار بیش از ۱۰۰۰۰ میکروگرم در مترمکعب را ندارد. در بازه زمانی مذکور، تعداد روزهای وقوع ریزگرد دچار فراز و فرود شد و بیشترین روزهای وقوع ریزگرد در سال ۱۳۸۸ با تعداد حدود ۷۰ روز اعلام شده است. توفان و غبار غلیظی که در ۸ بهمن سال جاری اتفاق افتاد، غلظت آن ۹۹۸۵ میکروگرم بر مترمکعب و ۶۶ برابر حد مجاز اعلام شد و به دلیل رطوبت بالای ۹۰ درصد، باعث گردید برق برخی از شهرستان‌های استان قطع شود.

وضعیت بحرانی زمانی پیش آمد که برق شهرستان‌های اهواز، باوی، کارون، حمیدیه، آبادان، خرمشهر، بندر ماهشهر، دشت آزادگان، هویزه و شادگان در مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۹ به مدت تقریبی ۱۳ ساعت و در مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۲۳ به مدت تقریبی ۱۶ ساعت قطع گردید این قطعی مجدداً در عصر روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۲۷ لغایت ۱۳۹۵/۱۱/۲۸ اتفاق افتاده که بر اثر این خاموشی، سیستم تصفیه‌خانه آب شرب، سیستم مخابرات، تلفن همراه، اینترنت و ... دچار اختلال و مراکز اداری و آموزشی تعطیل، تولید نفت خام در مقطعی متوقف و زندگی روزمره ۱۱ شهرستان استان خوزستان در بازه زمانی مذکور تحت‌الشعاع این وضعیت گردید. خسارت این

وضعیت تأسف بار در ابعاد اقتصادی، سیاسی و امنیتی بسیار جدی، مشهود و ملموس است. خسارت وارده در بخش اقتصادی، دارای ابعاد ملی و منطقه‌ای است؛ در بعد ملی با توجه به نقشی که استان خوزستان و شرکت نفت مناطق نفت‌خیز جنوب در استخراج نفت خام کشور دارد (۸۰ درصد از استخراج نفت خام کشور توسط این شرکت انجام می‌شود)، در بازه زمانی مذکور حدود ۳۵ میلیون دلار از محل اختلال در استخراج نفت خام، به کشور خسارت وارد شد. در بعد منطقه‌ای، تعطیلی فعالیت‌های اقتصادی در شهرهای مختلف استان و عدم‌النفع تولید کالا و خدمات در بازه مذکور خسارت‌های در خور توجهی به اقتصاد منطقه وارد کرده است (که در صورت در دسترس بودن اطلاعات، میزان خسارت‌ها به صورت دقیق قابل محاسبه خواهد بود).

نظر به اهمیت بخش برق و آب در استان خوزستان و مناطق گرمسیری کشور و وابستگی زندگی حتی در سطح امور جاری و روزمره و تصور این که در چنین مناطقی در ایام گرم سال که در آستانه ورود به آن قرار داریم، زندگی لحظه‌ای بدون برق و آب امکان‌پذیر نخواهد بود، جا دارد که در استان خوزستان قبل از ورود به روزهای گرم سال اقدامات جدی بعمل آید.

برای حل موضوع در باب علل و معلول این بحران، می‌توان برنامه کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت را در پیش گرفت؛ در بخش علل، با توجه به نظر اکثر سازمان‌های ذی‌ربط و کارشناسان امر، نیاز به یک سری اقدامات بلند مدت در قالب برنامه منسجم زیست‌محیطی، اقدامات بین‌المللی و اختصاص بودجه‌های سالیانه جهت حل معضل می‌باشد. ولی در باب معلول‌ها و این که آیا این وضعیت می‌توانست پیش‌بینی شده و

از بروز بحران، حداقل در قطعی آب و برق جلوگیری کرد، باید مورد ارزیابی جدی قرار گیرد؛

در خصوص قطع شبکه برق؛

گرچه سازمان آب و برق خوزستان در سال ۱۳۳۶ تشکیل گردید، ولی قانون تأسیس آن در سال ۱۳۳۹ به تصویب مجلس شورای ملی رسید. این سازمان از سال ۱۳۳۹ تا دهه هفتاد به صورت یک سازمان مستقل، مدیریت و مسئولیت آب و برق خوزستان را عهده‌دار بود. چون محیط زیست خوزستان از لحاظ آلودگی و گرد و خاک یک منطقه استثنائی محسوب می‌شد، فلذا دستورالعمل‌های خاصی برای این شرکت تدوین شده بود که به موجب این دستورالعمل‌ها، شستشوی مقره‌ها و پست‌ها و بازدید ادواری به صورت مستمر انجام می‌گرفت و مشخصات فنی طرح‌ها با توجه به میزان آلودگی‌های محیطی تهیه شده بود که در فرآیند زمان به تناسب تغییر وضعیت این آلودگی‌ها، مشخصات طراحی و به کارگیری تجهیزات حفاظتی تغییر پیدا می‌کرد. به طوری که در سال ۱۳۴۶ وقوع توفان گرد و خاک و تغییر میزان آلاینده‌های محیطی، موجب بازشدن خطوط ۲۳۰ کیلوولت جدیداً الاحداث سد دز شد که با اتخاذ تصمیمات به موقع و تغییر پارامترهای لازم، از وقوع مجدد چنین اتفاقاتی جلوگیری بعمل آمد. به طور کلی طراحی خطوط و پست‌های شبکه با در نظر گرفتن داده‌های محیطی با ۸۰ درصد همزمانی اتفاقات، محاسبه شده‌اند تا تعدیلهای لازم بین ابعاد فنی و شرایط محیطی فراهم شود.

در مورد آلودگی‌های اخیر، خزش مقره‌ها ۳۱ میلیمتر برای هر کیلوولت محاسبه شده است که تقریباً آخرین حد حفاظت در مقابل آلاینده‌ها است. ولی چنانچه آلاینده‌های

موجود تداوم پیدا کند این میزان باید به ۳۵ میلیمتر افزایش پیدا کند. در تمام سال‌های بهره‌برداری از سال ۱۳۳۵ تا دهه هفتاد، با ایجاد اکیپ‌های خط گرم تمام خطوط و پست‌ها، سالیانه دوبرار مورد بازرسی و شستشو قرار می‌گرفت (و حتی اندازه‌گیری میزان نشستی جریان هم امکان‌پذیر شد).

متأسفانه این بازرسی‌ها و اکیپ‌ها چندین سال است که به طور کلی تعطیل شده است. چنانچه این اکیپ‌های خط گرم مطابق دستورالعمل‌های موجود در سازمان اقدامات پیشگیرانه را انجام می‌دادند، شاید قطعی برق (به علت آلاینده‌هایی که بیش از حد تحمل مشخصات فنی خطوط ایجاد شده می‌باشد) در منطقه اتفاق می‌افتاد، ولی ابعاد قطعی سرویس‌ها به این وسعت نبود. بنابراین یکی از عوامل عمده قطعی اخیر برق رعایت نکردن اصول نگهداری و تعطیلی گروه‌های تعمیرات و بازرسی خط گرم و تغییر غیرمنطقی ساختار سازمان آب و برق خوزستان است که موجب بهم‌ریختگی مدیریت یکپارچه آن شده است. از سوی دیگر عدم استقرار مدیران در زمان بروز بحران در منطقه نیز باعث عدم امکان کنترل بحران و تصمیم‌گیری و اقدام فوری و بموقع گردید.

وضعیت نامناسب و نامتمرکز در مدیریت برق کشور بسیار مشهود و جدی است و برای حل این معضل با توجه به خصوصی‌سازی نامناسب که در بخش برق کشور اتفاق افتاده است و این که نیروگاه‌های کشور به نهادهای غیرتخصصی واگذار گردید، باید تدبیر اساسی اندیشیده شود و متأسفانه از سال ۱۳۷۰ به بعد بدون انجام یک مطالعه دقیق و اغلب با اعمال سلیقه، ساختار وزارت نیرو و شرکت‌های تابعه بهم ریخته است. این بهم ریختگی و عدم وجود مسئولیت متمرکز در استان خوزستان و برون‌سپاری و خصوصی‌سازی نامناسب، بخش حاکمیتی صنعت برق را دچار آشفتگی و سردرگمی

بسیار کرده است. این وضعیت می‌تواند حاکمیت کشور را در بخش برق دچار چالش جدی کند.

در بخش آب؛

همزمان با قطعی برق در بازه‌های زمانی فوق‌الذکر، متأسفانه بدلیل نداشتن آینده‌نگری، در نظر نگرفتن مقوله پدافند غیرعامل، آب برخی از مناطق قطع گردید و شرایط مربوط به تحمل وضعیت قطعی برق را سخت‌تر کرده است. ابعاد مسائل آب استان خوزستان بسیار گسترده و پیچیده است و متأسفانه نبود مدیریت درست و نداشتن برنامه‌ریزی مناسب در مورد تأمین آب شرب و کشاورزی استان، مجلس شورای اسلامی و دولت محترم و استانهای مربوطه باید بدنبال راه حل اساسی باشند و متأسفانه بی‌تدبیری در این قسمت و در ابعاد ملی، منطقه‌ای و محلی بسیار جدی است و این موضوع در حال تبدیل شدن به مناقشات جدی است.

همزمان با قطعی برق، در شهر اهواز فعالیت ۵ تصفیه‌خانه آب شرب که ۹۰ درصد آب شهر اهواز را تأمین می‌کردند، متوقف شدند. بررسی‌ها نشان می‌دهد که موضوع قطعی آب نیز قابل پیشگیری بود. دلیل بروز بحران در این بخش عدم تجهیز برخی از تصفیه‌خانه‌ها نظیر تصفیه‌خانه شماره‌های ۱ و ۲ شهر اهواز به سیستم برق اضطراری و مخازن ذخیره آب بوده است.

جمع بندی و ارائه پیشنهادات:

بررسی‌ها و شواهد میدانی و مطالب مندرج در این گزارش گویای این واقعیت است که آلودگی‌های زیست محیطی به صورت ریزگردها با توجه به شرایط اقلیمی و جغرافیایی خوزستان با منشأ داخلی و خارجی از سالیان پیش وجود داشته است اما در ۱۰ تا ۱۵ سال اخیر بدلیل اجرا نشدن دقیق مصوبات مربوط به خروج از این وضعیت و برخی مدیریتهای نامناسب تشدید گردیده است. مقوله قطعی برق، آب، مخابرات، لغو پروازها، تعطیلی مراکز آموزشی، توقف تولید نفت خام و ... قابل پیش‌بینی و پیشگیری بود. اما بدلیل مدیریت نامناسب در بخش برق استان و انجام ندادن مسئولیتهای تعهدات و وظایف محوله در زمانبندی خود نظیر شستشوی مقره‌ها و یا به روز نکردن امکانات فنی تجهیزات برق نظیر پستها و خطوط انتقال باعث گردید آب، برق و مخابرات قطع گردد. لذا تعلق مدیران برق استان در این قطعی محرز است.

پیرو فرمایشات موکد مقام معظم رهبری درخصوص لزوم توجه ویژه حاکمیت به بحران اخیر استان خوزستان و با تأکیدات ریاست محترم مجلس شورای اسلامی، کمیسیون انرژی بلادرنگ جلسه‌ای را در تاریخ سه‌شنبه ۱۳۹۵/۱۲/۳ با حضور معاون محترم رئیس‌جمهور و رئیس سازمان حفاظت محیط زیست، وزرای نفت و نیرو، رئیس سازمان پدافند غیرعامل، رئیس سازمان مدیریت بحران کشور، اعضای کمیسیون انرژی، مجمع نمایندگان استان خوزستان، سازمان برنامه و بودجه و مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی تشکیل داد. در این جلسه کمیته اعزامی کمیسیون انرژی به استان خوزستان گزارشی از بحران اخیر این استان ارائه و پس از استماع نظرات وزرا و مسئولان مربوطه و همچنین نمایندگان محترم، پیشنهادات زیر مورد تأکید قرار گرفت و مقرر شد هر کدام از این

مصوبات در مراجع مربوطه از جمله لایحه بودجه سال ۱۳۹۶، هیأت محترم وزیران و ... تصویب و به اجرا گذاشته شود؛

الف) کوتاه مدت

- ۱) هزینه کرد ۳ درصد از اعتبار پروژه‌های در حال اجرای مناطق نفت‌خیز و گازخیز، صرفاً در این مناطق
- ۲) دو درصد (۰.۲٪) از سهم درآمدهای نفتی صرفاً به مناطق نفت‌خیز (علاوه بر ۳ درصد سهم مناطق نفت‌خیز و محروم) اختصاص و در اختیار وزارت نفت قرار گرفته تا با هماهنگی سازمان برنامه و بودجه استان جهت رفع مشکلات زیست محیطی و زیرساخت‌های آب و برق، تأمین حق‌آبه تالابها و ... تخصیص یابد.
- ۳) اختصاص ۱۰۰ میلیون دلار از منابع صندوق توسعه ملی در قالب بودجه ۱۳۹۶ صرفاً برای حل مشکل خوزستان
- ۴) تخصیص یک میلیارد دلار از صندوق توسعه ملی به وزارت نیرو جهت نوسازی و ایمن سازی تجهیزات صنعت برق با اولویت استان خوزستان
- ۵) تسریع در اجرای طرح ۵۵۰ هزار هکتاری مصوب فرمان مقام معظم رهبری و صدور مجوزهای لازم از طرف وزارت نیرو
- ۶) تشکیل ستاد ویژه‌ای با مسئولیت معاون اول محترم رئیس جمهور با اختیارات کافی و اعتبارات مورد نیاز با مدیریت یکی از اعضای محترم هیأت دولت (ترجیحاً وزیر محترم نفت یا جهادکشاورزی) و استقرار آن در استان خوزستان جهت رفع بحرانها و مسائل این استان

- (۷) تجهیز تصفیه‌خانه‌های آب شرب شهرستان‌ها به سیستم برق اضطراری و ژنراتورهای مولد اضطراری برق برای تصفیه‌خانه شماره (۲) اهواز و فعالسازی مولد اضطراری تصفیه‌خانه شماره (۱) اهواز
- (۸) تفکیک بودجه تعمیر و نگهداری شبکه‌ها و تجهیزات صنعت آب و برق از هزینه‌های جاری دستگاه‌های ذریبط
- (۹) خرید تجهیزات مورد نیاز برای شستشوی مقره‌ها از محل بودجه سال ۱۳۹۶ و سازماندهی تیم‌های تخصصی مورد نیاز
- (۱۰) تهیه برنامه عملیاتی مربوط به زمان‌بندی شستشوی پست‌ها و مقره‌ها برای حداقل ۴ بار در سال
- (۱۱) ارائه تقویم و جدول زمان‌بندی عملیات اجرایی با ذکر مسئولیت هر دستگاه به صورت شفاف و تأمین، تصویب و تخصیص اعتبارات مورد نیاز
- (۱۲) تسریع در بررسی و تصویب لایحه هوای پاک در مجلس شورای اسلامی
- (۱۳) جلوگیری از رهاسازی پساب‌های صنعتی و نفتی توسط مجریان و پیمانکاران با نظارت و کنترل سازمان حفاظت محیط زیست
- (۱۴) کاشت نهال در حومه شهرها توسط وزارت جهاد کشاورزی با همکاری وزارت نیرو و شهرداریها

ب) میان‌مدت

- ۱) بازنگري در طرح‌هاي انتقال آب از سرشاخه‌هاي كارون، دز و كرخه براي مصارف غير شرب و تخصيص اعتبار اين طرح‌ها براي احياي زمينهاي كشاورزي و تالابهاي استان خوزستان
- ۲) تدوين طرح مديريت ذخيره سدهاي استان به منظور تأمين حقايق تالابهاي هورالعظيم و شادگان
- ۳) پيگيري و اجراي قوانين مربوط به محروميت‌زدائي در كشور نظير قانون اجراي اصل ۴۸ قانون اساسي، دريافت گزارش‌هاي عملكرد اين قانون، راستي‌آزمائي و قرائت آن در صحن علني مجلس
- ۴) پيگيري مصوبات دولت در خصوص موضوع محروميت‌زدائي و تخصيص ۱۰۰ درصد اعتبارات
- ۵) تدوين طرح پدافند غيرعامل براي تأمين نياز الكتريكي زيرساخت‌ها و بخش‌هاي كليدي (بيمارستان، پمپ‌بنزين، بانك‌ها، مدارس و ...)
- ۶) تقويت ستاد مديريت بحران كشور و اعطاي اختيارات كافي به‌مراه بودجه لازم به اين ستاد
- ۷) تعويض پست‌هاي كنوني برق و خريد و جايگزيني پست‌هاي گردريز و آب‌گريز
- ۸) تعويض بيش از ۴۲ هزار مقره سرماييكي به مقره‌هاي سيليكون و استفاده از پوشش RTV در ۲۶ پست انتقال و فوق توزيع
- ۹) اصلاح ساختاري سيستم لوله‌كشي آب شرب اهواز
- ۱۰) ارائه لايحه جامع آب و برق توسط دولت به مجلس شوراي اسلامي جهت تصويب

ج) بلند مدت

- ۱) تقویت همکاری‌ها و رایزنی‌های منطقه‌ای علی‌الخصوص با کشور ترکیه و عراق در خصوص حق‌آبه‌های رودخانه‌های مرزی و مهار منشأهای خارجی ریزگردها توسط وزارت امور خارجه، سازمان حفاظت محیط زیست و وزارت‌خانه‌های نفت، نیرو و جهاد کشاورزی
- ۲) مراجعه به سازمان ملل متحد جهت پیگیری معضل گرد و غبار با منشأ کشورهای دیگر که اقدامات پیشگیرانه در زمان لازم انجام ندادند
- ۳) اصلاح و بهسازی شبکه انتقال و فوق توزیع برق استان خوزستان
- ۴) تدوین طرح‌های واکنش اضطراری در صنعت برق در مقابل پدیده ریزگردها در غرب و جنوب کشور (کرمانشاه، ایلام و خوزستان)

فریدون حسوند

رئیس کمیسیون انرژی